

Як там – за океаном?

КАНАДСЬКИЙ КЛЕНОВИЙ ЛИСТОК МАЄ І СИНЬО-ЖОВТЕ ЗАБАРВЛЕННЯ

Канада – країна, територія якої за площею поступається лише Росії. Населення – понад 32 мільйони. 1 млн. 71 тис. громадян – українського походження. Українці-канадці – восьма за чисельністю етнічна група в цій країні. Канада є третьою державою світу з найбільшим числом етнічних українців (після України, а також Російської Федерації). Ось чому не дивно, що країна кленового листка, завдяки низці громадських організацій, наукових інституцій та їхніх чільних діячів, вчених, політиків, бізнесменів, інших особистостей з українським етнічним корінням, має своєрідне синьо-жовте забарвлення.

Розуміється, таке твердження є символічним, але відчуття українськості в Канаді довго шукати не доводиться.

На початку листопада побував у Торонто – найбільшому місті цієї країни. Саме там відбувалися

ник святому рівноапостольному Володимиру Великому. Там – і тризуб зображено, і напис, звісно ж, українською. Перебуваючи біля монумента, відчуваєш ніби ти не в одній з частин міста на іншому континенті, а в Києві.

У згаданому інституті діє Український музей Канади (філія Онтаріо). І в цьому теж немає нічого дивного. Адже Торонто – визначний центр української діаспори у цій країні, в якому проживає 122 тис. наших земляків. У стінах навчального закладу – ще одна поважна, бо відома далеко за межами Канади, інституція. Це – Українсько-Канадський дослідно-документальний центр. Саме його першим проектом стало створення документального фільму про Голодомор “Жива розпач”, прем’єра якого відбулася 25 років тому в Торонто. Група науковців розповіла про напрямки, над якими працює центр (зокрема, це і тема Голодомору, і дивізії “Галичина”, і робота з матеріалом щодо української еміграції в Канаді), а Іроїда Винницька (до речі, теж пластунка-сеніор) від імені КУДДЦ зробила дарунок ...Сам-

малося: що Львів, що Торонто – усюди в пластуни однаково. Але не це вразило найбільше. В одній з кімнат ми зустріли понад десяток 3-4-річних діточок з мамами. Вони, якраз закінчивши ласувати чимось смачненьким, вместилися у колі і готувалися до якоїсь цікавої гри. Нам сказали, що це – “пташата” (діти віком від 3 до 5 років, з якими працюють за спеціальною пластовою методикою). Тобто, в Торонто українськості в Пласті вчать з трирічного віку. Ось чому не дивно, що любов до України і пошана до пластової організації

транспорті можна почути українську мову. Так, водій середніх років, який підвозив нас до готелю, почувши нашу розмову, відразу запитав, чи ми не зі Львова. А вісімдесятирічна канадійка, якій ми уступили місце, зручненько біля нас присіла і ...українською розповіла, що належить до родини довгожителів. Її батько, приміром, там, на канадській землі, дожив до 102-річного віку. Чоловік – теж українець. Побрався у 1945-му. Потім ця жіночка і одна з учасниць нашої делегації англійською мовою кепкували з хлопців-пластунів, які з огляду на мовний бар’єр не зовсім розуміли, про що йдеться.

Попри українськість в Торонто, англійське середовище відчутно і неминуче впливає на теперішнє покоління наших земляків, на їхніх дітей та онуків.

БУКЕТ КВІТІВ – НА МОГИЛУ О. ВОЛОДИМИРА ІВАШКА

По-особливому приємно було зустрітися в часі Зборів КУПО з пластунками і пластунами 1 сеніорського куреня ім. О. та С. Тисовських, який активно діє у США і Канаді. І не лише тому, що ось вже десять років дружні стосунки він підтримує з однойменним юнацьким куренем у Самборі. Справа в тому, що о. Володимир Івашко, після приїзду у Канаду, став членом саме цього сеніорського об’єднання.

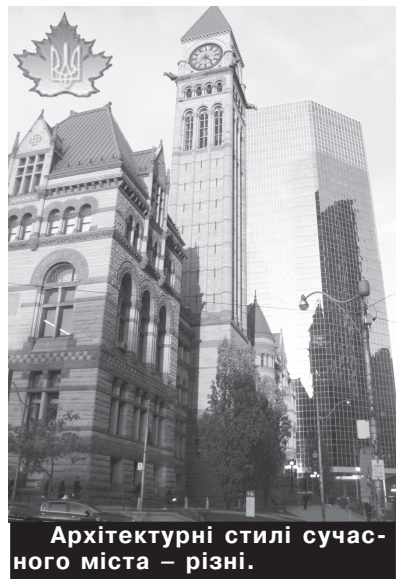

Від КУДДЦ Іроїда ВИННИЦЬКА зробила дарунок самбірському музею Леся Курбаса.

залишаються в діаспорі на все життя. Серед пластунів там навіть жартують з цього приводу, мовляв, на літньому таборі може бавитися з дітлахами дядечко-виховник у шортах, а малі чи юні пластуни навіть не підозрюють, що це – професор одного з відомих університетів чи знаний громадський діяч.

Оглянули ми в Торонто й “Українське село”. Це – одна з частин міста, в якій поряд з канадським бачили українські прапори. Там – різні українські інституції, як от кредитівка, в кафе цієї частини Торонто можна поласувати стравами доволі популярної української кухні. І це – доканий факт, бо в одному з таких закладів ми мали намір, але так і не зуміли спробувати вареників, бо вільних столиків не виявилось.

Не лише в організованому українському середовищі, але й на вулиці чи в громадському

Архітектурні стилі сучасного міста – різні.

дали нинішнім пластунам той український дух, пластові засади, які закладав у 1942-1944 роках священик. Тисовці з захопленням почули про те, що символ Пласту (вишита лілейка), яку душпастир на початку 90-х передав у наше місто, нині розміщена посередній юнацького пластового прапора самбірчан, а ленту до нього, передану куренем Тисовських з Канади, освячено у нашій церкві Різдва Пресвятої Богородиці, в якій свого часу служив о. В. Івашко. Від Станиці Самбір Пласту – НСОУ в Саскатуні на могилу отця-мітрата Володимира старші пластові побратими з Канади покладуть букет квітів.

Світ, як кажуть, тісний. Почувши, що на Зборах КУПО присутній пластун зі Самбора, до мене підійшла пластунка Марта Гнатів. Її родинне коріння, виявляється, з Вікіт. Сама пані Марта на Самбірщині ще не була, але сказала, що має намір обов’язково відвідати наші терени. Більше того, вона знає про непорозуміння довкола колишнього єврейського кладовища у Самборі. Сказала, що цією справою зацікавлений і її похресник Степан Бандера (онук відомого

Пластуни з України – біля пам’ятника святому рівноапостольному Володимиру Великому.

XVII Збори Конференції українських пластових організацій (КУПО). Цей пластовий форум найвищого рівня проходить кожних три роки і участь у ньому беруть делегати-пластуни з країн, у яких діє це українське скаутське об’єднання. Ось і цього разу серед майже ста учасників Зборів КУПО з Канади, США, Австралії, Аргентини, Великої Британії, Німеччини та Польщі були тринадцять представників України. Прикметно, що вперше у форумі такого рівня взяв участь і делегат з Естонії (пластовий рух зароджується й там).

Однак мова у цій публікації – не про формальні моменти зборів (рішення, резолюції тощо), а про те, що пов’яже країну іншого континенту з нами, ба навіть зі Самбором.

“УКРАЇНСЬКЕ” ТОРОНТО ПРИВАБЛЮЄ

Після прибуття 2 листопада у це місто і зустрічі з головою Пласту Канади Ганною Шилтур, звісно ж, кожному хотілося якнайкраще ознайомитися з Торонто. Таку можливість забезпечив пластун-сеніор Володимир Луців.

Побачити вдалося чимало, однак по-особливому запам’яталося українське. Передовсім, справив враження інститут св. Володимира. “Навчаються у ньому як українці, – розповів наш екскурсовод пан Володимир, – так і чужинці”. А перед спорудою цієї наукової установи – пам’ят-

Любити Україну і шанувати Пласт дітлахів у Канаді вчать з трирічного віку.

бору. Точніше, нашому музею Леся Курбаса. Від канадського дослідного центру музею спrezentовано книгу, багату матеріалом про митця, народженого у нашому місті. Видання побачило світ у 1989 році у видавництві “Смолоскип”, яке діяло на той час не в Україні.

Іншим місцем так званого українського Торонто стала тамтешня Пластова домівка. Це – триповерхова споруда, перший поверх якої здано в оренду бізнесовим структурам. Від самих початків саме так і було задумано будівничими. Адже тепер оплата за оренду допомагає пластунам повністю утримувати усю споруду.

Пластова домівка Торонто – це два поверхи просторих кімнат для занять, бібліотека, є і своя кухня. Усюди – різноманітні світлини, а також оголошення, стіннівки тощо (звісно ж, українською). Поду-

Теперішні члени куреня, до якого належав о. Володимир ІВАШКО.

Під час Зборів КУПО про майбутню “Історію Пласту” спілкувалися (зліва направо): голова комісії Орест ДЖУЛИНСЬКИЙ, автор публікації (член робочої групи) та редактор видання проф. Орест СУБТЕЛЬНИЙ.

Отож, мені випала честь вручити для цих пластунів з Канади і США по одному примірнику книжки “Минуло 50 літ”, в якій пластові вихованці отця-мітрата Іван Бучківський, Антін Кухта, Софія Пончко та інші розповіли про те, як вони зберігали і пере-

провідника ОУН). Наступного року він, можливо, приїде до Самбора. Напевно, було б добре, якби і його запросили на відкриття пам’ятника С. Бандері, який планують у 2010-му освятити.

Не міг оминати увагою самбірчан і відомий науковець Любомир Романків, який у червні минулого року побував у нашому місті. Саме на Зборах КУПО у Торонто його втретє проголошено Начальним Пластуном – головним репрезентантом українського скаутського руху у світі. Передаючи вітання самбірській громаді, Любомир Романків сказав, що знову радо відвідав би наше місто, яке справило на нього гарне враження.

Приємно, що під час Зборів КУПО панувала не лише ділова, але й святкова атмосфера. Адже 55 років тому перший такий форум відбувся неподалік Торонто – у містечку Ніагара-Фоллс.

Юрій ЛЕСЬКІВ.
Торонто-Самбір.
Фото В’ячеслава
СТЕБНИЦЬКОГО та автора.